

Ашық жиналыс арқылы өткізілген қоғамдық тыңдаулардың хаттамасы
«Ақмола облысы Целиноград ауданындағы Нұра-1 кен орнының құм өндіруге арналған тау-кен жұмыстарының жоспарына» «Ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасының материалдары бойынша

1. Аумағында қызметі жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал ететін әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) жергілікті атқарушы органының немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы: **«Ақмола облысы Целиноград ауданы Қабанбай батыр ауылдық округінің әкімдігі» ММ_____**

2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы:

1. «Ақмола облысы Целиноград ауданындағы Нұра-1 кен орнының құм өндіруге арналған Тау-кен жұмыстарының жоспарына» «Ықтимал әсерлер туралы есеп»;

3. Атына қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және жергілікті атқарушы органның (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірлік әкімі аппаратының (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) атауы: **ҚР ЭГТРМ жанындағы «Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы» ШЖҚ РМК, «Ақмола облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ_____**

4. Жоспарланған қызметтің орналасқан жері:

Нұра 1 әкімшілік учаскесі Қазақстан Республикасының Ақмола облысында, М парағының геологиялық түсірілімі шегінде орналасқан-42-47-г. Жақын елді мекендер: - учаскенің солтүстік-шығысына қарай 0.9 км жерде орналасқан Нұра ауылы; - Астана қаласы, учаскеден солтүстікке қарай 35.0 км жерде орналасқан_____

Лицензияланған аумақтың географиялық координаттары:

Бұрыштық нүктелер №	Бұрыштық нүктелердің координаттары					
	Солтүстік ендік			Шығыс бойлық		
	дәрежесі	минуттар	секундта	дәрежесі	минутта	секундтар
1	50°	46'	19.8"	71°	24'	19.06"
2	50°	46'	25.0"	71°	24'	58.00"
3	50°	46'	10.0"	71°	24'	55.00"
4	50°	46'	08.7"	71°	24'	40.00"
5	50°	46'	13.0"	71°	24'	31.00"
6	50°	46'	12.46"	71°	24'	26.66"

5. Жоспарланған қызметтің ықтимал әсерінен зардап шеккен барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы: **Ақмола облысы Целиноград ауданы Қабанбай батыр а., Нұра а.**

6. Жоспарланған қызмет бастамашысының деректемелері мен байланыс деректері:

«JSM Company» ЖШС

БСН 220440006216

ҚР, Қазақстан, Астана қ., Өнеркәсіптік тұрғын алабы, Балуан Шолақ к-сі, 21/2 үй, e-mail: jsm.trade777@gmail.com. тел. +7-702-186-7777.

7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді құрастырушылардың немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау жөніндегі сыртқы тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері:

«Noosphere ecology system» ЖШС

16.10.2023 жылғы № 02698Р Мемлекеттік лицензиясы

Юр.мекен-жайы: Қарағанды қ., Әлихан Бөкейхан ауданы, ш / а. 23, 20/2 үй, 41 пәтер

БСН 230940027185

e-mail: lpnes23@gmail.com

Директоры Баймашева Шолпан Мұратқызы

Тел: +7 777 241 1640

8. Қоғамдық тыңдаулардың өткізілетін күні, уақыты, орны (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысының күні (күндері) және уақыты):

Тыңдау Ақмола облысы, Целиноград ауданы, Нұра ауылы, Орталық көшесі, 19 мекенжайы бойынша өтті _____

2024 жылғы 05 маусым, қатысушыларды тіркеудің басталу уақыты 15:00, қоғамдық тыңдаудың басталу уақыты 15:05 сағат, қоғамдық тыңдаудың аяқталу уақыты – 15:25 сағат.

Интернеттегі байланыс сілтемесі:

<https://us06web.zoom.us/j/6834666500?pwd=akMhIyOVuWvyKhetg255bvmpiwx17H.1>

Конференция идентификаторы: 683 466 6500

Кіру коды: 6iPK3E

*Ескерту: интернетке қосылудың тұрақсыздығына байланысты масштабтау кезінде толыққанды жарықтандыру мүмкін болмады. Қабанбай батыр ауылдық округінен растау хаты (9-қосымша).

9. Көзделіп отырған қызмет бастамашысынан сұрау-хаттың көшірмесі және әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) жергілікті атқарушы органдарының қоғамдық тыңдаулар өткізу шарттарын келісу туралы жауап-хатының көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі:

Сұрау салу хаты мен жауап хатының көшірмелері осы қоғамдық тыңдау хаттамасына 1,2-қосымшада берілген.

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса беріледі:

Қатысушылардың тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына 3-қосымшада ұсынылған.

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат мемлекеттік және орыс тілдерінде мынадай тәсілдермен таратылады:

1) бірыңғай экологиялық порталда, <https://ecoportal.kz/Public/PubHearings/Edit/20493>, «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімі, жарияланған күні 23.07.2024 ж.;

2) Жергілікті атқарушы органның (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында: сілтеме <https://www.gov.kz/memleket/entities/aqmola-selinograd-kabanbai/search/1?contentType=news%2Carticle%2Cdocuments%2Ccurators&lang=ru&period=&searchText=общественные%20слушания&slug=aqmola-selinograd-kabanbai>

ЖАО сайтында «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде сілтеме <https://www.gov.kz/memleket/entities/aqmola-upr/documents/details/698176?lang=ru>, дата публикации 29.07.2024 г.;

3) қозғалатын аумақ шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік - аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың) аумағында таратылатын бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және кемінде бір теле-немесе радиоарна арқылы; қоғамдық тыңдаулар басталғанға дейін жиырма жұмыс күні: «Ақмола хабаршысы» газеті, 25.07.2024 ж. №27(379) шығарылым; «Esil-Nura» газеті 25.07.2024 ж. №27(378) шығарылым; «Қазақстан» республикалық телерадиокорпорациясы» АҚ Ақмола облысы бойынша Ақмола облыстық филиалының эфирінде 2024 жылғы 25 шілдеде ақпарат орналастырылғанын растайтын эфирлік анықтама қазақ және орыс тілдерінде қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы.

4) қол жетімді орындарда мүдделі жұртшылықтың аумағында тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің әкімдері), саны ____1____ мекенжай бойынша хабарландыру:

Ақмола облысы, Целиноград ауданы, Нұра кентінің ақпараттық тақталары

Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы хабарландырулардың фотоматериалдары осы Хаттамаға №6 қосымшада ұсынылған.

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері:

Деректеріне сәйкес тіркеу парағының қатысушылар, қоғамдық тыңдаулар тіркеуден 15 адам, оның ішінде: 14 адам қатысатын күндізгі және 1 адам қатысатын конференцбайланыс арқылы.

Қоғамдық тыңдау хатшысы ретінде «JSM Company» ЖШС өкілі Д. Ж. Жанабаевтың кандидатурасы бекітілді.

ОЖ-ның қатысушысының ішінен хатшы «қолдап» 15 адам дауыс берді, «қарсы» 0 қатысушы дауыс берді, «қалыс қалды» 0 қатысушы.

(хатшыны таңдау туралы. «қолдап», «қарсы», «қалыс қалғандар» қоғамдық тыңдауларына қатысушылардың санын көрсету)

Қоғамдық тыңдаулар өткізудің ұсынылатын регламенті:

1. Баяндамашының сөз сөйлеуі, жоба материалдарын баяндама нысанында қарау.

Ұсынылған ереже-30 минутқа дейін;

2. Баяндаманы талқылау. Ұсынылған ереже - 20 минутқа дейін;

3. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың сұрақтары, ескертулері, ұсыныстары және оларға жауаптар. Ұсынылған ереже - 20 минутқа дейін;

4. Қоғамдық тыңдауларды қорытындылау және жабу. Ұсынылған Ереже-5 минутқа дейін.

9 Адамнан тұратын қоғамдық тыңдауға қатысушылар 15 «қолдап» дауыс берді және ұсынылған регламентті бекітті, «қарсы» - 0 ____ қатысушы, «қалыс қалды» - 0 қатысушы дауыс берді.

(регламентті бекіту туралы. «қолдап», «қарсы», «қалыс қалғандар» қоғамдық тыңдауларына қатысушылардың санын көрсету)

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер:

Баяндама ұсынды:

- қазақ тілінде – Қонысбек Ғалымжан, «Noosphere ecology system» ЖШС өкілі

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар бойынша баяндама мәтіні осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына 7-қосымшада қоса беріледі.

14. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасының ажырамас бөлігі болып табылатын және осы Қағидалардың 18-тармағына сәйкес жазбаша нысанда ұсынылған немесе қоғамдық тыңдаулар өткізу барысында айтылған мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылықтың барлық ескертулері мен ұсыныстарын қамтитын жиынтық кесте; бастамашының әрбір ескерту мен ұсыныс бойынша жауаптары мен түсініктемелері. Қоғамдық тыңдаулар нысанасымен анық байланысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар «қоғамдық тыңдаулар нысанасына қатысы жоқ» деген белгісі бар кестеге енгізіледі.

Жұртшылық өкілдерінің сұрақтары, ескертулері мен ұсыныстары:

Мүдделі жұртшылықтың сұрақтарының жиынтық кестелері осы хаттамаға 8-қосымшада келтірілген.

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың жоба және қаралатын құжаттардың сапасы (негіздемемен) туралы пікірі, оларды түсінудің толықтығы мен қолжетімділігі тұрғысынан тыңдалған баяндамалар, оларды жақсарту жөніндегі ұсынымдар:

Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардан баяндаманы түсінудің толықтығы мен қолжетімділігі тұрғысынан ескертулер, шағымдар мен ұсыныстар түскен жоқ.

Кәсіпорын қызметіне қатысты қоғамдық тыңдаулар өткізу кезінде жұртшылық өкілдерінен сұрақтарға жауаптар алынды, барлық сұрақтар алынып тасталды, тыңдаулар өткізілді.

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы: Қабанбай батыр ауылдық округі әкімдігінің бас маманы

подпись Оспанов Ш.С.
Ф.И.О

«02» қыркүйек 2024 г.

18. Қоғамдық тыңдау хатшысы: «JSM Company» ЖШС өкілі

подпись Жанабаев Д.Ж.
Ф.И.О

«02» қыркүйек 2024 г.

Приложение 3.1.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 24582211001, Дата: 22/07/2024

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Проведение оценки воздействия на окружающую среду (в том числе сопровождаемой оценкой трансграничных воздействий)

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории:

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:

Предмет общественных слушаний: "Отчет о возможных воздействиях" к "Плану горных работ на добычу песка месторождения Нура-1 в Целиноградском районе Акмолинской области"

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности)

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: Акмолинская область, Целиноградский район, с.о.Кабанбай батыра, а.Кабанбай батыра, здание медцентра по адресу ул. Орталык, 19. Ссылка на онлайн подключение: Войти Zoom Конференция <https://us06web.zoom.us/j/6834666500?pwd=akMhlyOVuWvyKHetg255bvtprwXl7N.1> Идентификатор конференции: 683 466 6500 Код доступа: 6iPK3E, 28/08/2024 15:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (8 км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:

Вести Акмола или Новая Газета Казахстан, периодическое издание, распространяемое на территории всей Республики Казахстан, зарегистрирована в Министерстве культуры и информации РК. Комитет информации и архивов, свидетельство о постановке на учет периодического печатного издания №10576-Г от 03.02.2010 г.; Акмолинский областной филиал АО РТРК "Казахстан"

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

информационные доски с. Кабанбай батыра

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений))

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.

В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.

В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»

"Товарищество с ограниченной ответственностью "JSM Company"" (БИН: 220440006216), 8-777-241-1640 (эколог), jsntrade@mail.ru

Представитель: Баймашева Шолпан (эколог)

Приложение 3.
к Правилам проведения
общественных слушаний

**Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов
административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных
слушаний**

исходящий номер: 24582211001, Дата: 23/07/2024

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №24582211001, от 22/07/2024 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:

«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету "Отчет о возможных воздействиях" к "Плану горных работ на добычу песка месторождения Нура-1 в Целиноградском районе Акмолинской области", в предлагаемую Вами 28/08/2024 15:00, Акмолинская область, Целиноградский район, с.о.Кабанбай батыра, а.Кабанбай батыра, здание медцентра по адресу ул. Орталык, 19. Ссылка на онлайн подключение: Войти Zoom Конференция <https://us06web.zoom.us/j/6834666500?pwd=akMhlyOVuWVvYkhtZ255bWprbWx1THI1> Идентификатор конференции: 683 466 6500 Код доступа: 6iPK3E(дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(к причинам несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения выпадает на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».

«Перечень заинтересованных государственных органов: 1, 2.»

"Товарищество с ограниченной ответственностью ""JSM Company"" (БИН: 220440006216), 8-777-241-1640 (эколог), jsntrade@mail.ru,

Представитель: Баймашева Шолпан (эколог)

Составитель отчета о возможных воздействиях ТОО "Noosphere ecology system"

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

"Ақмола облысының Целиноград ауданында Нура-1 кен орнының құм өндіруге арналған Тау-кен жұмыстарының жоспарына" "Ықтимал әсерлер туралы есеп" жобасының материалдары бойынша мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу шеңберінде ашық жиналыс нысанындағы қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

Регистрационный лист участников общественных слушаний в форме открытого собрания к протоколу обсуждения материалов «Отчет о возможных воздействиях» к «Плану горных работ на добычу песка месторождения Нура-1 в Целиноградском районе Акмолинской области» в рамках проведения государственной экологической экспертизы

2024 жылғы 28 тамыз сағат 15:00-де (Астана уақыты бойынша)
28 августа 2024 года в 15:00 (по времени Астаны)

№ р/б № п/п	Қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) Фамилия, имя, отчество (при его наличии) участника	Қатысушының санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның, бастамашының өкілі) Категория участника (представитель заинтересованной общественности, общественности, государственного органа, Инициатора)	Байланыс телефон нөмірі Контактный номер телефона	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы) Формат участия (очно или посредством конференцсвязи)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда) Подпись (в случае участия на открытом собрании)
1	Теубаев Алашабай Мұстафинұлы	жиелі с. Нура жн:	Т. 87776241327	В живую	
2	Толеченов Алияз Хабдуллаевич	жиелі с. Нура	87715320776	В живую	
3	Жаубеков Самат Умербекович	Жителі с. Нура	0468	В живую	
4	Наурызбаев Түлеген Бекешиевич	Жителі с. Нура	87075910424 830009350259	В живую	
5	Отырбаев Қызырхан	Жителі с. Нура	87074512312	В живую	
6	Шабашкина Таран Дмитриевна	с. Нура	87713567122	В живую	

7	Сагбокасов Нурман Серикович	житель Нуры	+77078584210	в живую	Сагбо
8	Мураталиев Кайрат Султанович	житель с. Нура	87022656827	в живую	Аруч
9	Тамбошев Абдыл	житель с. Нура.	87779541468	в живую	Т
10	Аскарин Молда Насбуллаевич	житель с. Нура	87016635199	в живую	Аскар
11	Кимев Колма	житель с. Нура	87007218425	в живую	К
12	Кудрабозов Саман. Султанович	житель с. Нура	8702 327 68 55	в живую	
13	Баймашева Моллан	Директор TOO "Noosphere ecology system"	8777241 1640	подключение ZOOM	
14	Оспанов И.С.	главной специалист с.о. кабанбай Батыр		в живую	И.Оспанов
15	Жанбаев Д.	представитель "JSM Company"	8702 560 71 26	в живую	Д

5-ШІ ДҮНИЕЖҮЗІЛІК КӨШПЕНДІЛЕР ОЙЫНДАРЫНА 45 КҮН ҚАЛДЫ

Жылдың ең маңызды әрі ауқымды әлемдік спорттық шарасы – 5-ші Дүниежүзілік көшпенділер ойындарының басталуына 45 күн қалды. Көшпенділер мәдениетінің бірегей мерекесі саналған әлемдік оқиға дәстүр мен заманауи жетістіктерді насихаттау мақсатында әлемнің түркі-түжірінен қатысушылар мен көрермендердің басқын біріктіреді.

Әлемдік спорт шарасына 89 елден 2000-нан астам спортшы қатысады деп күтілуде. Астанада өтетін Дүниежүзілік көшпенділер ойындарында 21 спорт түрінен 97 медаль жинауға сәйкес сатылады. 5-ші Дүниежүзілік көшпенділер ойындарының бас демеушісі – ALAGEUM ELECTRIC, бас серіктесі – Халық банкі.

Қазіргі таңда Ойындарға дайындық жолы жүріп жатыр. Билеттерді ресми билет операторы akzadiletov.kz сайтынан алуға болады. Бүгінде қазақ күресі, Атеш (қырғыз күресі), Кереш (тазат күресі), Дестүрлі Садақ Ату, Асық Ату, Ордо, Талх тарту, Күреш (абақ күресі), Арқан тартыс, Апперматлы Аба Гүреші (түрік күресі) жарыстарына билеттер сатып алуға шығарылды. Асылу ресми мен Көкпар, Көк Бөрі, Бейта, Жалбын Ату, Төңге Ілу, Аудырсап, Құсбегілік, Алыптар сайысы секілді жарыстарға билеттер тамақ азынамен басқиды сатып алуға шығады. Өсірсе дәстүрлі садақ ату мен асық ату жарыстарына сұрыпалас көп.

Ойындар маңында бөлігінің бірі «Бірлік қаруы» мейрам бағдарламасы. Бұл бірегей жоба көшпенді халықтардың мәдени байлығы мен алуан түрлілігін көрсетуге бағытталған.

Дүниежүзілік көшпенділер ойындарына қатысатын Қазақстанның ұлттық қармасы соғыз дайындық-жаттығу жинақтарын өткізуде. Баршамаңды осы айтулы мерекеге қатысуға шақырамыз.

Облыстық Ішкі саясат басқармасы.

Көкшетау.

САЙЛАУ — 2024

ХАБАРЛАМА

2024 жылғы 21 шілдерге Целиноград ауданы Тасты ауылдық округі әкімінің бір сайлау округі бойынша сайлауы өтті

Целиноград аудандық сайлау комиссиясы «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 14-бабының 9) тармағына сәйкес, 44-бабының 2-тармағына, 45-бабына, 113-10-бабына сәйкес ұсыныс сайлау комиссияларының Целиноград ауданы Тасты ауылдық округі өкімі сайлау нәтижелері туралы хаттамасымен негізінде сайлау қорытындыларын бөлігіледі:

Тасты сайлау округі

Тасты ауылдық округінің өкімі сайлау бойынша: Сайлау округі бойынша сайлаушылар тізіміне 839 адам енгізілді, олардың 374-сы дауыс берді. Жарамсыз бюллетеньдер саны – 5, «Барысыз» дауыс» жолында бөлігі бар – 9.

Өр халықтар үшін берілген дауыстар саны: Нұрғалибетова Л.О. – 88; Сабыров Е.М. – 472.

1980 жылғы туған, Целиноград ауданы Тасты ауылдық округінің өкімі Ермак Мұқтарұлы Сабыров Тасты ауылдық округінің өкімі болып сайланды, Целиноград ауданы Тасты ауылдық округі, «Аманат» партиясынан ұсынылған.

Целиноград аудандық сайлау комиссиясы.

Тасты ауылдық округінің сайланған әкімін тіркеу туралы ХАБАРЛАМА

Целиноград аудандық ауылдық сайлау комиссиясы «Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық Заңының 45-бабына, 2023 жылғы 22 шілдердегі шешімге сәйкес 2024 жылғы 21 шілдерге сайланған өкімін тіркеді:

* Тасты ауылдық округінің өкімі – Сабыров Ермак Мұқтарұлы 1980 жылғы туған, Тасты ауылдық округі.

Целиноград аудандық ауылдық сайлау комиссиясы.

Газет 1926 жылдың қыркүйек айынан шыға бастады

2024 жыл 25 шілде бейсенбі № 27 (378)

■ Апта тынысы

ҚЫС — ҚЫР АСТЫНДА

Жылыту маусымына әзірліктің барысы тексерілді

Жылда Үкімет басшысының бірінші орынбасары Роман Склір жұмыс сапарымен Ақмола облысында болып, Степногорск және Көкшетау қалаларындағы жылу жүйелерін жөндеу жұмыстарының барысымен танысты.

Роман Склір Степногорск қаласындағы қалалық тұрғын үй алаңдарына, Заводской көшесі жылумен қамтамасыз ететін ЖЭО-ның жарымына, сондай-ақ, елді мекен аумағындағы жасөспірімдердің жалғайтын жолы танысты. Биылғы жылы жоспарлы жылыту маусымына дайындалу үшін 7,4 миллиард теңге бөлінген. Қазірде өзі қалалық атқаратын қайта монтаждау және турбогенераторлармен алмастыру жөндеу жұмыстары жүргізілуде, өзі турбогенераторымен жөндеу аяқталды.

Ұзындығы 7,5 шақырымды құрайтын магистралды жылу жүйелерін жөндеу үшін ағымдағы жылы Үкіметтің резервтен 2,7 миллиард теңге бөлінген. Мөрілгер ұйымдар қайта монтаждау мен турбогенераторлармен алмастыруға. Сонымен қатар шамамен 9,6 шақырымды жылу жүйелерін қайта жөндеу бойынша жобаны жүзеге асыру жұмыстары басталды. Осыған байланысты Премьер-Министрдің бірінші орынбасары қыс маусымында ақаулықтар орын алуы үшін жарыс сапасына мен беріп, ауқымды істі дәр кезінде аяқтауды тапсырды.

Көкшетау қаласында болған кезінде Роман Склір

РК-1 және РК-2 қазандықтарымен жай-күйін тексерді. Бұл жарыстарға Үкіметтің бюджеттен 3,7 миллиард теңге бөлінген. Қазіргі кезде жылу көздері мен жылу жүйелерін жөндеу, құбырлармен қайта жаңғырту, құл үйімдері дымбаларын тазарту бойынша жарыстар жолға алынған.

Роман Склір сондай-ақ облыс орталығында салынып жатқан өкі жайлы мақалаттың қырыс жарыстарының барысымен танысты. Бұл білім ошақтарының орналасымы 1,5 км оқушыға арналған. Бүгінде қырыс жарыстарына кірісіп қалау, спорттық және ішкі кәсіпкерлік жүйелерін тарту, төрелерді орнату жарыстары жүріп жатыр. Премьер-Министрдің бірінші орынбасары жарыстар сапасы өрі бөлінгеннен мөрімен аяқтауды тапсырды.

Бірінші вице-премьер М.Ғабдуллин (Ақыл сөрі кешесімен Успенков кешесіне дейінгі аралық) кешесін қайта жаңғырту бойынша жүргізіліп жатқан жарыстарымен бақылап көрді. Бұл орайда Ақыл сөрі мен Наурызбай батыр кешесіне дейінгі жол бөлігін кәсіптің, жылу магистралы қайта жөндеу жоспарланған.

Осы іске жауапты тұрғылар Роман Склірға жылу жүйелері бойынша жарыстарымен ағымдағы жылымы 1-қыркүйегіне дейін аяқталатынын мәлімдеді. Үлестірілген жөндеу жарыстары 2025 жылға дейін толық аяқталды.

Т. ТИНОЛТЕГІ.

ТАЛАПТАРЫ ЕСКЕРІЛЕДІ

Өткен аптаның соңында Целиноград ауданы әкімінің міндетін атқарушы Ерік Жиенбеков «AMANAT» партиясы филиалының қалалық қызылорда алаңында азаматтарды және мәселелерімен қабылдады.

Қабылдауға «AMANAT» партиясы Целиноград аудандық филиалының атқарушы хатшысы, ауылдық округ өкілдері, мәселелерді органдармен жетекшілері мен екілдері қатысты.

Көңілі барысында 12 азаматтың өтініштері тыңдалды. Аудан тұрғындары елдерін толғандыратын мәселелерді ортаға салды.

Атап айтқанда, тұрғын үймен қамту, ириатқа арнал жер төпінмен беру, сумен, электр қуатымен қамтамасыз ету, жол қауіпсіздігі, жолдармен жөндеу, басқа да өзекті проблемаларды қозғалды.

Өр тұрғындар талап-арыларын зеріят тыңдаған

Ерік Қуантайұлы осы іске жауапты мәмілеттік орган екілдеріне нақтылы тапсырмалар берді.

«AMANAT» партиясы Целиноград аудандық филиалының атқарушы хатшысына қабылдауға кәсіп, өтініш білдірген жұртшылық тарапынан тұсқан шағындармен бақылауға алу тапсырылды.

Ақмола.

Р. БЕЛГІБАЙ.

A group of people, mostly men wearing red shirts and hats, are gathered around a large brown bull. One man in the foreground holds a small sign. A large flag is visible in the background. The scene appears to be a public event or competition.

KAZINFORM

Облыстық Ішкі саясат басқармасы

Конференция идентификаторы: 683 466 6500
Кіру коды: 60PK3E

 Бас редактор Ж. С. ТУГЕЛБАЕВ	Меніңкi нәсі: «Перен» ЖСНБ (Ақмола облысы Целиноград ауданы)	Газет редакцияның қолыменгірігі ақпаратты, беттемелері, «Ақмола Иннов-Трейдинг» ЖСНБ (Ақмола қаласы, Мұрғабай көшесі 24/2) баспаханасында баспаханалық. «Ақмола» баспасына баспаханалық, газеттерді әзірлеушілері және жалпы баспаханалық өкілеттіктері осы ережелерді 1995/96 жылғы 2016 жылғы 23 желтоқсанда Қазақстан Республикасының Ақпарат және қоғамдық қатынастар министрлігі берген. Таралымы – 10000 дана. Тапсырыс-өндiрiс №142 Журнал 05/01. Газет бейсенді күні шығарылады. Негізгі 1 баспа табыс, 2-шісі – 1000 дана.		Ақпарат алушы: Газеттің нәсімі, 2 8(716-51) 30-537 e-mail: vestiakmola@mail.ru Сайт: vestiakmola.kz
--	---	---	---	---

**«ҚАЗАҚСТАН» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ
ТЕЛЕРАДИОКОРПОРАЦИЯСЫ»
АКЦИОНЕРЛІК
ҚОҒАМЫ
АҚМОЛА ОБЛЫСТЫҚ
ФИЛИАЛЫ**

020000, Көкшетау қ., М.Сағдиев к-сі, 19
телефон 40 13 75 факс: 40 15 05

KOKSHE

**АКМОЛИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ
ФИЛИАЛ АКЦИОНЕРНОГО
ОБЩЕСТВА
«РЕСПУБЛИКАНСКАЯ
ТЕЛЕРАДИОКОРПОРАЦИЯ
«КАЗАХСТАН»**

020000, г. Кокшетау, ул. М. Сағдиева, 19
телефон 40 13 75 факс: 40 15 05

25.07.2024 № 01-24/218

ЭФИРЛІК АНЫҚТАМА
22.07.2024 жылғы № 01-ТМ/77 келісім шарт бойынша
«25» шілде 2024 жыл

«Қазақстан» РТРК» АҚ Ақмола облыстық филиалы осымен 2024 жылдың 25 шілде күні «KOKSHE» телеарнасында «Телемаркет» бөлімінде қазақ және орыс тілдерінде қоғамдық тыңдауларды өткізу туралы мәтіндік хабарландыру жарияланғанын растайды.

Хабар тарату форматы: Әмбебап (қоғамдық-саяси, ақпараттық, танымдық, мәдени және ойын-сауық).

Эфирмен қамту: Ақмола облысы халқының 98%. Астана, Алматы, Павлодар қалалары, Жамбыл облысы, Қарағанды облысы және Қазақстанның басқа қалалары ОТАУ TV арқылы көрсетіледі.

Хабар тарату тілі:

60% - қазақ тілінде;

40% - орыс тілінде.

Трансляция көлемі: күніне кемінде 14 сағат

«KOKSHE» телеарнасының сигналын «ОТАУ TV» ұлттық телевизиясының қызметтеріне көтеру және тарату. «Қазақстан» арнасына 45 минуттық қосылым бар (17.00-17.45).

Анықтама сұрау салу орнына берілді.

Мәтін

28.08.2024 жылы сағат 15:00-де Ақмола облысы Целиноград ауданы Қабанбай батыр ауылы, Орталық көшесі, 19 мекенжайы бойынша Медициналық орталық ғимараты бойынша «Ақмола облысы Целиноград ауданындағы Нұра-1 кен орнының құм өндіруге арналған Тау-кен жұмыстарының жоспары» жобасына «Ықтимал әсерлер туралы есеп» жобасының материалдары бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізіледі. Жобаның тапсырыс берушісі — «JSM Company» ЖШС-і, БСН 220440006216, тел.: +7-777-241-16-40, +7-702-186-7777. Мекенжайы: ҚР, Астана қ., Өнеркәсіптік тұрғын алабы, Балуан Шолақ к-сі, 21/2 үй, e-mail: jsm.trade777@gmail.com. Жобаны әзірлеуші — «Noosphere ecology system» ЖШС-і (16.10.2023 жылы «ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінің Экологиялық реттеу және бақылау комитеті» РММ. ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігімен берілген №02698Р лицензиясы), БСН 230940027185, тел.: +7-777-241-16-40. Әсер ету аумағы — Ақмола облысы, Целиноград ауданы, Қабанбай батыр а. Құрылыс учаскесінің бұрыштық нүктелерінің географиялық координаттары:

Бұрыштық нүктелер №	Бұрыштық нүктелердің координаттары					
	Солтүстік кеңдік			Шығыс бойлық		
	дәрежесі	минуттар	секундтар	дәрежесі	минуттар	секундта
1	50°	46'	19.8"	71°	24'	19.06"
2	50°	46'	25.0"	71°	24'	58.00"
3	50°	46'	10.0"	71°	24'	55.00"
4	50°	46'	08.7"	71°	24'	40.00"
5	50°	46'	13.0"	71°	24'	31.00"
6	50°	46'	12.46"	71°	24'	26.66"

Әсер ету аумағы кен орнында анықталған аумақпен шектеледі (әсер ету аумағының координаттары жер учаскесінің координаттарымен сәйкес келеді). Жоба материалдарымен бірінші экологиялық порталдың (БЭК) сайтында және «Ақмола облысының Табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ сайтында «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде танысуға болады. Қосымша ақпаратты мына мекенжай бойынша алуға болады: Астана қ., Ж. Омаров к-сі 10, I кенсе, e-mail: hpnes23@gmail.com, +7-777-241-16-40. Ескертулер мен ұсыныстар қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күнге дейін үш жұмыс күнінен кешіктірмей электрондық мекенжай бойынша қабылданады - expreso@mail.ru, тапсырыс беруші — hpnes23@gmail.com. Төтенше жағдай және (немесе) шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин, әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар енгізілген жағдайда, қоғамдық тыңдаулар онлайн-режимде өткізіледі. Интернеттегі байланыс сілтемесі: <https://us06web.zoom.us/j/6834666500?pwd=aKhhYOVuWxyKhetg255bvmplw17N.1>

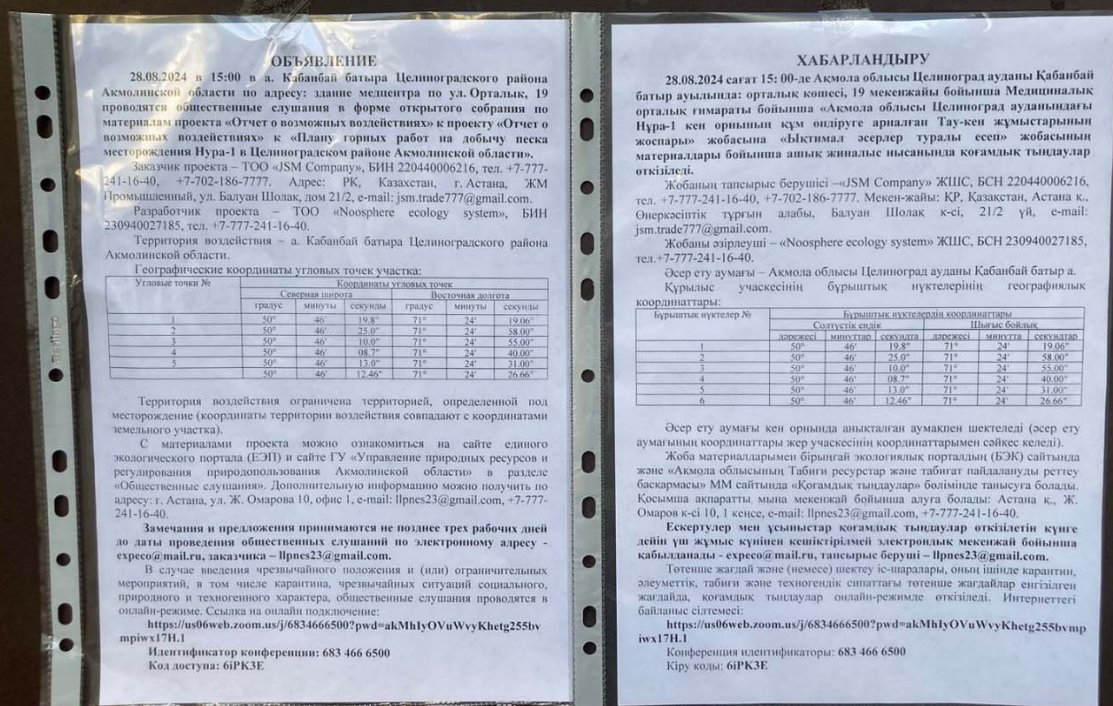
Конференция идентификаторы: 683 466 6500. Кіру коды: 61PK3E

«Қазақстан» РТРК»
АҚ Ақмола облыстық
филиалының жарнама менеджері

(Signature)

А. Ибраева

Баяндама

"Ақмола облысының Целиноград ауданында Нұра-1 кен орнының құм өндіруге арналған Тау-кен жұмыстарының жоспарына" "Ықтимал әсерлер туралы есеп" жобасының материалдары бойынша мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу шеңберінде

Қоғамдық тыңдауларда қаралатын жобалық құжаттар

Ықтимал әсерлер туралы есеп "Ақмола облысы бойынша экология департаменті" РММ-нің қоршаған ортаға әсерді бағалауды және (немесе) әсер ету скринингін қамтуды анықтау туралы 20.06.2024 жылғы № KZ62VWF00180238 қорытындысына сәйкес орындалды.

Бұл есеп Ақмола облысының Целиноград ауданындағы Нұра-1 кен орнының құм өндіру операторының қызметін реттейтін жобалық құжаттаманың бөлігі ретінде әзірленген және мемлекеттік экологиялық сараптамаға бекітуге ұсынылады.

Есеп Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген табиғат қорғау заңдарына, нормаларына, ережелеріне сәйкес және объектінің ерекшелігін ескере отырып әзірленді. Құжаттың құрамы мен мазмұны Қазақстан Республикасының 02.01.2022 жылғы № 400-VI Экологиялық Кодексінің талаптарына толық сәйкес келеді.

Учаскенің орналасқан жері

Нұра 1 әкімшілік учаскесі Қазақстан Республикасының Ақмола облысында орналасқан, М-42-47-Г парағының геологиялық түсірілімі шегінде.

Ең жақын елді мекендер:

- учаскеден солтүстік-шығысқа қарай 0,9 км жерде орналасқан Нұра ауылы;
 - Астана қаласы, учаскеден солтүстікке қарай 35,0 шақырым жерде орналасқан.
- 2024 жылдан 2033 жылға дейін өндіру көлемі жыл сайын 178,6 мың м3 құрайды.

Атмосфералық ауаға күтілетін әсерлер

Бұл бөлімде құмды өндіру жұмыстарын жүргізу кезінде жоспарланған іс-шаралардан атмосфералық ауаға әсер етудің ықтимал мүмкіндігі қарастырылады.

Экологиялық кодекстің 72-бабының 4-тармағына сүйене отырып, бұл бөлімде атмосфералық ауаға шығарындылардың күтілетін түрлері, сипаттамалары және мөлшері туралы мәліметтер келтірілген.

Пайдалану кезеңінде атмосфераның ластануының ұйымдастырылмаған 5 көзі және атмосфераның ластануының ұйымдастырылған 2 көзі анықталды.

Атмосфералық ауаға ластаушы заттар шығарындыларының жалпы көлемі: жылына 30.575 тоннаны құрайды.

Атмосфералық ауаға әсер етудің алдын алу және азайту жөніндегі іс-шаралар

Тау-кен жұмыстарын жүргізу кезеңінде атмосфералық ауаның жай-күйіне жоспарланған жұмыстардың әсерін азайту, ластаушы заттардың шығарындыларын азайту, олардың жер бетіндегі концентрациясын азайту және атмосфераға зиянды заттардың нормадан тыс және апаттық шығарындыларын болдырмау үшін жоба жоспарлау және технологиялық іс-шаралар кешенін қарастырады. .

Технологиялық іс-шараларға мыналар кіреді:

- суару машиналарын, қондырғыларды, бүріккіштерді пайдалана отырып, сумен суару арқылы шаңды басу жүйелері
- сусымалы материалдарды тасымалдау кезінде самосвалдардың шанағын шатырлармен жабу;
- автокөліктер мен арнайы техниканы техникалық байқаудан өткізу және техникалық қызмет көрсету, сондай-ақ шығарындылардың уыттылығын бақылау, бұл желіге шығатын көліктерді жоспарлы тексерумен қамтамасыз етіледі;
- жұмыстарды жүргізуді тиыақты технологиялық регламенттеу.

Су ресурстарына күтілетін әсер ету

Ақмола облысы әкімдігінің 2022 жылғы 3 мамырдағы № А-5/222 "Ақмола облысының су қорғау аймақтары мен су объектілерінің белдеулерін, оларды шаруашылық пайдаланудың режимі мен ерекше жағдайларын белгілеу туралы" Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 12 мамырда № 28000 тіркелген қаулысына сәйкес Нұра өзенінде су қорғау аймақтары мен белдеулері орнатылған.

Осы кезеңде қолданыстағы НҚА негізінде су қорғау аймағында көзделген қызмет бойынша жұмыстарды жүргізуге келісу алуға мүмкіндік жоқ. Әсер етуге экологиялық рұқсат алғаннан кейін, пайдалы қазбалар мен жер учаскесін өндіруге лицензияны ресімдегеннен кейін жұмыс операторы жоба материалдарын келісу үшін бассейндік инспекцияға жіберетін болады.

Көзделіп отырған қызмет бойынша жұмыстар барлық мүдделі мемлекеттік органдармен келісілгеннен кейін ғана жүргізілетін болады. БҚПал ету аймағының аумағына төгінділер жоспарланбаған. Ішкі су бұруды биодәретханаларға жүзеге асыру жоспарлануда. Бұдан әрі шартқа сәйкес бөгде ұйымның тазарту құрылыстарына шығару жүргізіледі.

Пайдаланылатын су шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктер, ауысым персоналын ішуге жұмсалады. Техникалық судың мақсаты – карьерішілік және кіреберіс жолдардың, жұмыс алаңдарының шаңын басу үшін суару. Болжамды су тұтыну: шаруашылық-питъевые қажеттілік 153,4 м³, шаң қысымы - 1350,0 м³. Кен орнын игеру кезінде шаруашылық-ауыз сумен қамтамасыз ету жақын маңдағы елді мекеннен немесе құрылыс салушының өндірістік базасынан жүзеге асырылатын болады.

Тұрмыстық қажеттіліктерге пайдаланылатын су кәсіпорын қызметкерлерінің ауыз су қажеттіліктеріне жұмсалады. Техникалық судың мақсаты - карьерішілік және кірме автожолдарды, жұмыс алаңдарын шаңды басу үшін суару. Болжалды су тұтыну: шаруашылық-ауыз су қажеттіліктеріне 153,4 м³, шаңды басуға-1350,0 м³. Кен орнын игеру кезінде шаруашылық-ауыз сумен жабдықтау жақын елді мекеннен немесе оператордың өнеркәсіптік базасынан жүзеге асырылатын болады.

Жер асты және жер үсті суларын ластанудан қорғауға арналған іс-шаралар

Жер үсті және жер асты су ресурстарын қорғау жөніндегі іс-шаралар ретінде мынадай су қорғау іс-шаралары орынды:

- сулы горизонттардың ластану мүмкіндігін болдырмау (яғни, жерасты сулы горизонттарына қалдықтарды төгуге тыйым салынады);
- жергілікті жердің бедеріне өндірістік суларды ағызуға жол бермеу;
- көлік құралдарына жанармай құю, жанар-жағармай материалдарын сақтау қоймаларын орнату, кен орнын игеру кезінде пайдаланылатын басқа да зиянды заттарды сақтау және орналастыру жер асты суларының ластануын болдырмайтын тиісті нормалар мен ережелерді қатаң сақтай отырып жүзеге асырылуы керек (жанар-жағармай материалдары бар контейнерлерді тек поддондарда орнату; жабдықты тек арнайы балшық ұстағыштармен жабдықталған жерлерде жуу; жанар-жағармай материалдарының қалдықтарын рельефке төгуге тыйым салу);
- автотұрақтарда жанармай мен майлау материалдарының төгілуін жою мақсатында адсорбенттер жиынтығы және мұнаймен ластанған қалдықтар мен топырақты жинауға арналған арнайы металл контейнерлер көзделеді;
- жер үсті нөсерлі және қарлы сулардың дренажын және ұйымдастырылған ағынын қамтамасыз ету үшін жердің табиғи рельефіне сәйкес беткейлерді қалыптастыру.

Нұра-1 құм кен орнын игеру кезінде су бұру шаралары қарастырылмаған, өйткені күрт континентальды климат жағдайында булану жауын-шашын мөлшерінен 5-10 есе асады, бұл карьердің табиғи құрғауына әкеледі.

Жоспарланған қызмет суға айтарлықтай әсері күтілмейді

Топырақ жамылғысына және геологиялық ортаға күтілетін әсерлер

Зерттелетін аймақтың топырақ жамылғысында қара-каштан карбонатты топырақтар басым, әр түрлі дәрежеде сортаң, көбінесе сортаңдармен (көбінесе карбонатты) кешенде рельефтің төмен элементтерінде шалғынды - каштан және қара-каштан топырақтары әр түрлі дәрежеде кездеседі. Жазық үстірттерде кейде оңтүстік қара топырақтар мен қара қоңыр қалыпты топырақтар кездеседі.

Барлық жұмыстар геологиялық бөлу шекараларында жүзеге асырылатын болады. Карьер мен тұқым үйіндісінен құнарлы қабат өнеркәсіптік алаңда орналасқан арнайы үйінділерге қойылады. Тау - кен жұмыстарын жүргізу басталғанға дейін жоспарда дайындық жұмыстары көзделеді, ол негізінен жер бетін Карьер салу жөніндегі жұмыстардың басталуына дайындауды қамтиды. Оларға мыналар жатады: жобаланған карьерден құнарлы және ықтимал құнарлы топырақ қабатын алып тастау және оларды жерді биологиялық қалпына келтіру және іргелес аумақты абаттандыру кезінде одан әрі пайдалану үшін уақытша қоймаға сақтау.

Қалдықтарды орналастыруды азайту мақсатында аршылған жыныстар карьерді үйіп тастауға одан әрі пайдалану үшін бұрын пайдаланылған учаскелерге (ішкі үйінділерге) төгілетін болады. 3 жыл өндіргеннен кейін аршылған тұқымдар карьерге төгіледі. Үйіндіге жинауға болжанатын аршылған жыныстар мен топырақ-өсімдік қабаттарының жалпы көлемі 153 144 м³ (3 жыл), 53 735 м³ (10 жыл) құрайды. Аршу үйіндісін 1 деңгейлі биіктігі 5 м. қоя жоспарлануда, үйіндінің ауданы 30600 м², көлемі – 153,144 мың м³.

Өндіру жұмыстары аяқталғаннан кейін кен орнының аумағы және топырақ қабаты жою (рекультивациялау) жобасы негізінде қалпына келтіріледі. Бұрғылау бригадасының қызметінен қалған барлық коқыстар жойылады. Жерге, топыраққа айтарлықтай әсер күтілмейді.

Топырақ және өсімдік жамылғысын қорғау жөніндегі іс-шаралар:

- жердің коқыстану мүмкіндігін болдырмайтын түзілетін қалдықтарды ұйымдасқан түрде жинау жөніндегі шараларды іске асыру - жұмыстардың барлық кезеңі ішінде орындалады;
- бұзылған топырақ жамылғысын қалпына келтіру және аумақты бастапқы немесе басқа мақсатта пайдалану үшін табиғи жағдайға келтіру (техникалық мелиорация) - жұмыс аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесіне күтілетін әсерлер

Қарастырылып отырған аудандағы өсімдік жамылғысы сирек және сирек кездесетін бетегелі-қауырсынды-жусанды (жусан, селеу, бетеге, мия, қараған және т.б.) шөп жамылғысымен ұсынылған.

Кен орнының ауданы қандай да бір екпелерден, құрылыстардан және коммуникациялардан бос, топырақ қабатының қалыңдығы шамалы болғандықтан оның жері ауыл шаруашылығында пайдаланылмайды.

Сипатталған аумақта сүтқоректілердің 16-ға жуық түрі, құстардың кем дегенде 69 түрі, бауырымен жорғалаушылардың 5 түрі және қосмекенділердің 2 түрі кездеседі. Бұл аудан үшін әсіресе кеміргіштер мен қоян тәрізділер тән. Кеміргіштердің ішінде әр түрлі тышқандар, зормандар, дала алақоржыны және қосаяқтар кең таралған. Кей жылдарда қоян көр болады, әсіресе қоңыр қояндар. Құстардың арасында көгершіндер, қарғалар шымшықтар кең таралған, сонымен қатар сары торғай және сарғалдақтар да кездеседі.

Іргелес аумақта тіршілік ететін жануарлар жаңа жағдайларға оңай бейімделе алады, Қызыл кітапқа енген сирек кездесетін жойылып бара жатқан жануарлар жоқ. Көзделіп отырған қызмет жануарлар дүниесін объектілерін пайдалануды көздемейді. Жоспарланған іс-шаралардың биоәртүрлілікке айтарлықтай кері әсері күтілмейді.

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі іс-шаралар

-өсімдіктердің соқтығысуы мен зақымдануын, сондай-ақ флора өкілдерінің мекендейтін жерлерінің бөлшектенуін болдырмау үшін тың жерлер бойынша техниканың

рұқсатсыз өтуін болдырмау, жұмыс жүргізу кестесін қатаң сақтай отырып, арнайы бөлінген дала жолдарымен жүруді қамтамасыз ету қажет. Жоспарда бекітілген әзірленіп жатқан учаскенің кеңістіктік орналасуы мен ауданын қатаң сақтау.

- объектілерді жарықтандыру үшін түнде жануарларға үркітетін әсер ететін жасыл түсті шынылармен жабылған жарық көздерін пайдалану керек; пайдаланылатын жарықтандыру аспаптары жәндіктердің жаппай қырылуын болдырмау үшін арнайы қорғаныш қалпақшалармен жабдықталуы тиіс.

Тұтыну және өндіріс қалдықтарынан күтілетін әсерлер

Көзделіп отырған өндірістік қызмет процесінде өндіру жұмыстары кезінде өндіріс қалдықтары мен тұтыну қалдықтарының үш атауы пайда болады, оның ішінде:

Қауіпті қалдықтар:

- Майланған шүберектер – жылына 8,95 тонна. Жинақталуына қарай арнайы бөлінген контейнерлерде жинақталады, шарт бойынша мамандандырылған ұйымдармен әкетіледі.

Қауіпті емес қалдықтар:

- Қатты-тұрмыстық қалдықтар – жылына 0,52 тонна. Өндірістік бөлмелерде кәсіпорын персоналының өндірістік емес қызметі нәтижесінде, сондай-ақ бөлмелер мен аумақтарды тазалау кезінде қалыптасады
- Аршыма жыныстары – 153,144 тонна. Қалдықтардың таралуын азайту мақсатында аршылған жыныстар карьердің опырылуына одан әрі пайдалану үшін бұрын игерілген учаскелерге (ішкі үйінділерге) төгілетін болады.

Түзілген қалдықтар келісім-шарт бойынша шығарылғанға дейін кәсіпорын аумағында уақытша сақталады. Осы мақсатта кәсіпорын аумағында қалдықтардың барлық түрлерін уақытша сақтауға арналған арнайы алаңдар салынады. Қалдықтарды жинау үшін арнайы контейнерлер пайдалануға беріледі.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының әсерінен қорғау жөніндегі іс-шаралар:

-егер қалдықтарды жинақтау және уақытша сақтау әдістері сақталса, сондай-ақ өндіріс және тұтыну қалдықтары учаскенің аумағынан уақтылы шығарылса, қарастырылып отырған аумақтың топырақ жамылғысының бұзылуы мен ластануы болмайды.

ҚОРЫТЫНДЫ: табиғи ортаға әсер етудің кешенді бағасы мен маңыздылығын есептеу әсерді орташа маңыздылық ретінде бағалауға болатындығын көрсетті.

Табиғи ортаның құрамдас бөліктері және көзделіп отырған қызметтің Елеулі әсеріне ұшырауы мүмкін өзге де объектілер туралы толығырақ ақпарат осы есептің тиісті тармақшаларында берілген.

Объектілерге көзделіп отырған ықтимал елеулі әсерлердің (тікелей және жанама, кумулятивтік, трансшекаралық, қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді, оң және теріс) сипаттамасы анықталған елеулі әсерлердің болмауына байланысты келтірілмейді.

Қоғамдық тыңдаулар

"Ақмола облысының Целиноград ауданында Нұра-1 кен орнының құм өндіруге арналған Тау-кен жұмыстарының жоспарына" "Ықтимал әсерлер туралы есеп" жобасының материалдары бойынша мемлекеттік экологиялық сараптама жүргізу шеңберінде

28 тамыз 2024 ж.

Қоғамдық тыңдауларда қаралатын жобалық құжаттар

Ықтимал әсерлер туралы есеп "Ақмола облысы бойынша экология департаменті" РММ-нің қоршаған ортаға әсерді бағалауды және (немесе) әсер ету скринингін қамтуды анықтау туралы 20.06.2024 жылғы № KZ62VWF00180238 қорытындысына сәйкес орындалды.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші:

«Noosphere ecology system» (NES) ЖШС

БИН 230940027185

ҚР, Қарағанды облысы, Қарағанды қаласы, Әлихан Бөкейхан ауданы, ш / а. 23, 20/2 үй, 41 пәтер

Тапсырыс беруші:

«JSM COMPANY» ЖШС

БИН 220440006216

Астана қаласы, Алматы ауданы, Промышленный тұрғын алабы, Балуан Шолақ көшесі, ғимарат. 21/2

Бұл есеп Ақмола облысының Целиноград ауданындағы Нұра-1 кен орнының құм өндіру операторының қызметін реттейтін жобалық құжаттаманың бөлігі ретінде әзірленген және мемлекеттік экологиялық сараптамаға бекітуге ұсынылады.

Есеп Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген табиғат қорғау заңдарына, нормаларына, ережелеріне сәйкес және объектінің ерекшелігін ескере отырып әзірленді. Құжаттың құрамы мен мазмұны Қазақстан Республикасының 02.01.2022 жылғы № 400-VI Экологиялық Кодексінің талаптарына толық сәйкес келеді.

Расположение участка

Нұра 1 әкімшілік учаскесі Қазақстан Республикасының Ақмола облысында орналасқан, М-42-47-Г парағының геологиялық түсірілімі шегінде.

Ең жақын елді мекендер:

- учаскеден солтүстік-шығысқа қарай 0,9 км жерде орналасқан Нұра ауылы;
- Астана қаласы, учаскеден солтүстікке қарай 35,0 шақырым жерде орналасқан.

2024 жылдан 2033 жылға дейін өндіру көлемі жыл сайын 178,6 мың м³ құрайды.

Кен орнының ауданы географиялық координаттары бар бұрыштық нүктелермен шектелген:

Бұрыштық нүктелер №	Бұрыштық нүктелердің координаттары					
	Солтүстік ендік			Шығыс бойлық		
	дәрежесі	минуттар	секундтар	дәрежесі	минуттар	секундтар
1	50°	46′	21,7″	71°	24′	27,7″
2	50°	46′	25″	71°	24′	58,0″
3	50°	46′	8,5″	71°	24′	55″
4	50°	46′	7,5″	71°	24′	40″
5	50°	46′	12,1″	71°	24′	33,1″
6	50°	46′	12,1″	71°	24′	28,4″

Сурет 1. Кен орнының орналасуының ситуациялық карта-сызбасы

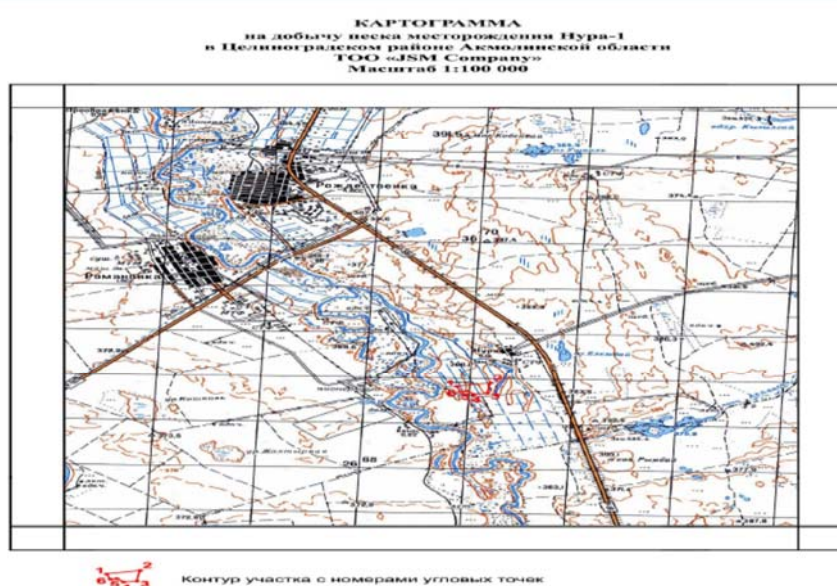

Сурет 1.2 Ең жақын елді-мекеннен участкаге дейінгі қашықтық

Ең жақын елді мекен-Нұра ауылы (0,922 км), Нұра өзеніне дейінгі қашықтық-0,4 км

Сурет 3. Нұра-1 кен орнының құм өндіруге арналған картограммасы

Атмосфералық ауаға күтілетін әсерлер

Бұл бөлімде құмды өндіру жұмыстарын жүргізу кезінде жоспарланған іс-шаралардан атмосфералық ауаға әсер етудің ықтимал мүмкіндігі қарастырылады.

Экологиялық кодекстің 72-бабының 4-тармағына сүйене отырып, бұл бөлімде атмосфералық ауаға шығарындылардың күтілетін түрлері, сипаттамалары және мөлшері туралы мәліметтер келтірілген.

Пайдалану кезеңінде атмосфераның ластануының ұйымдастырылмаған 5 көзі және атмосфераның ластануының ұйымдастырылған 2 көзі анықталды.

Атмосфералық ауаға ластаушы заттар шығарындыларының жалпы көлемі: жылына 30.575 тоннаны құрайды.

Атмосфералық ауаға әсер етудің алдын алу және азайту жөніндегі іс-шаралар

Тау-кен жұмыстарын жүргізу кезеңінде атмосфералық ауаның жай-күйіне жоспарланған жұмыстардың әсерін азайту, ластаушы заттардың шығарындыларын азайту, олардың жер бетіндегі концентрациясын азайту және атмосфераға зиянды заттардың нормадан тыс және апаттық шығарындыларын болдырмау үшін жоба жоспарлау және технологиялық іс-шаралар кешенін қарастырады. .

Технологиялық іс-шараларға мыналар кіреді:

- суару машиналарын, кондырғыларды, бүріккіштерді пайдалана отырып, сумен суару арқылы шанды басу жүйелері
- сусымалы материалдарды тасымалдау кезінде самосвалдардың шанағын шатырлармен жабу;
- автокөліктер мен арнайы техниканы техникалық байқаудан өткізу және техникалық қызмет көрсету, сондай-ақ шығарындылардың уыттылығын бақылау, бұл желіге шығатын көліктерді жоспарлы тексерумен қамтамасыз етіледі;
- жұмыстарды жүргізуді тиімді технологиялық регламенттеу.

Су ресурстарына күтілетін әсер ету

Ақмола облысы әкімдігінің 2022 жылғы 3 мамырдағы № А-5/222 "Ақмола облысының су қорғау аймақтары мен су объектілерінің белдеулерін, оларды шаруашылық пайдаланудың режимі мен ерекше жағдайларын белгілеу туралы" Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 12 мамырда № 28000 тіркелген қаулысына сәйкес Нұра өзенінде су қорғау аймақтары мен белдеулері орнатылған.

Осы кезеңде қолданыстағы НҚА негізінде су қорғау аймағында көзделген қызмет бойынша жұмыстарды жүргізуге келісу алуға мүмкіндік жоқ. Әсер етуге экологиялық рұқсат алғаннан кейін, пайдалы қазбалар мен жер учаскесін өндіруге лицензияны ресімдегеннен кейін жұмыс операторы жоба материалдарын келісу үшін бассейндік инспекцияға жіберетін болады.

Көзделіп отырған қызмет бойынша жұмыстар барлық мүдделі мемлекеттік органдармен келісілгеннен кейін ғана жүргізілетін болады. Ықпал ету аймағының аумағына төгінділер жоспарланбаған. Ішкі су бұруды биодәретханаларға жүзеге асыру жоспарлануда. Бұдан әрі шартқа сәйкес бөгде ұйымның тазарту құрылыстарына шығару жүргізіледі.

Пайдаланылатын су шаруашылық-тұрмыстық қажеттіліктер, ауысым персоналын ішуге жұмсалады. Техникалық судың максаты – карьерішілік және кіреберіс жолдардың, жұмыс алаңдарының шаңын басу үшін суару. Болжамды су тұтыну: шаруашылық-питъевые қажеттілік 153,4 м3, шаң қысымы - 1350,0 м3. Кен орнын игеру кезінде шаруашылық-ауыз сумен қамтамасыз ету жақын маңдағы елді мекеннен немесе құрылыс салушының өндірістік базасынан жүзеге асырылатын болады.

Жер асты және жер үсті суларын ластанудан қорғауға арналған іс-шаралар

Жер үсті және жер асты су ресурстарын қорғау жөніндегі іс-шаралар ретінде мынадай су қорғау іс-шаралары орынды:

- сулы горизонттардың ластану мүмкіндігін болдырмау (яғни, жерасты сулы горизонттарына қалдықтарды төгуге тыйым салынады);
- жергілікті жердің бедеріне өндірістік суларды ағызуда жол бермеу;
- көлік құралдарына жанармай құю, жанар-жағармай материалдарын сақтау қоймаларын орнату, кен орнын игеру кезінде пайдаланылатын басқа да зиянды заттарды сақтау және орналастыру жер асты суларының ластануын болдырмайтын тиісті нормалар мен ережелерді қатаң сақтай отырып жүзеге асырылуы керек (жанар-жағармай материалдары бар контейнерлерді тек поддондарда орнату; жабдықты тек арнайы балшық ұстағыштармен жабдықталған жерлерде жуу; жанар-жағармай материалдарының қалдықтарын рельефке төгуге тыйым салу);
- автотұрақтарда жанармай мен майлау материалдарының төгілуін жою мақсатында адсорбенттер жиынтығы және мұнаймен ластанған қалдықтар мен топырақты жинауға арналған арнайы металл контейнерлер көзделеді;
- жер үсті нөсерлі және қарлы сулардың дренажын және ұйымдастырылған ағынын қамтамасыз ету үшін жердің табиғи рельефіне сәйкес беткейлерді қалыптастыру.

Нұра-1 құм кен орнын игеру кезінде су бұру шаралары қарастырылмаған, өйткені күрт континентальды климат жағдайында булану жауын-шашын мөлшерінен 5-10 есе асады, бұл карьердің табиғи құрғауына әкеледі.

Жоспарланған қызмет суға айтарлықтай әсері күтілмейді

Топырақ жамылғысына және геологиялық ортаға күтілетін әсерлер

Зерттелетін аймақтың топырақ жамылғысында қара-каштан карбонатты топырақтар басым, әр түрлі дәрежеде сортаң, көбінесе сортаңдармен (көбінесе карбонатты) кешенде рельефтің төмен элементтерінде шалғынды - каштан және қара-каштан топырақтары әр түрлі дәрежеде кездеседі. Жазық үстірттерде кейде оңтүстік қара топырақтар мен қара қоңыр қалыпты топырақтар кездеседі.

Барлық жұмыстар геологиялық бөлу шекараларында жүзеге асырылатын болады. Карьер мен тұқым үйіндісінен құнарлы қабат өнеркәсіптік алаңда орналасқан арнайы үйінділерге қойылады. Тау - кен жұмыстарын жүргізу басталғанға дейін жоспарда дайындық жұмыстары көзделеді, ол негізінен жер бетін Карьер салу жөніндегі жұмыстардың басталуына дайындауды қамтиды. Оларға мыналар жатады: жобаланған карьерден құнарлы және ықтимал құнарлы топырақ қабатын алып тастау және оларды жерді биологиялық қалпына келтіру және іргелес аумақты абаттандыру кезінде одан әрі пайдалану үшін уақытша қоймаға сақтау.

Қалдықтарды орналастыруды азайту мақсатында аршылған жыныстар карьерді үйіп тастауға одан әрі пайдалану үшін бұрын пайдаланылған учаскелерге (ішкі үйінділерге) төгілетін болады. 3 жыл өндіргеннен кейін аршылған тұқымдар карьерге төгіледі. Үйіндіге жинауға болжанатын аршылған жыныстар мен топырақ-өсімдік қабатының жалпы көлемі 153 144 м³ (3 жыл), 53 735 м³ (10 жыл) құрайды. Аршу үйіндісін 1 деңгейлі биіктігі 5 м. қоя жоспарлануда, үйіндінің ауданы 30600 м², көлемі – 153,144 мың м³.

Өндіру жұмыстары аяқталғаннан кейін кен орнының аумағы және топырақ қабаты жою (рекультивациялау) жобасы негізінде қалпына келтіріледі. Бұрғылау бригадасының қызметінен қалған барлық коқыстар жойылады. Жерге, топыраққа айтарлықтай әсер күтілмейді.

Топырақ және өсімдік жамылғысын қорғау жөніндегі іс-шаралар:

- жердің коқыстану мүмкіндігін болдырмайтын түзілетін қалдықтарды ұйымдасқан түрде жинау жөніндегі шараларды іске асыру - жұмыстардың барлық кезеңі ішінде орындалады;
- бұзылған топырақ жамылғысын қалпына келтіру және аумақты бастапқы немесе басқа мақсатта пайдалану үшін табиғи жағдайға келтіру (техникалық мелiorация) - жұмыс аяқталғаннан кейін жүзеге асырылады

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесіне күтілетін әсерлер

Қарастырылып отырған аудандағы өсімдік жамылғысы сирек және сирек кездесетін бетегелі-қауырсынды-жусанды (жусан, селеу, бетеге, мия, қараған және т.б.) шөп жамылғысымен ұсынылған.

Кен орнының ауданы қандай да бір екпелерден, құрылыстардан және коммуникациялардан бос, топырақ қабатының қалыңдығы шамалы болғандықтан оның жері ауыл шаруашылығында пайдаланылмайды.

Сипатталған аумақта сүтқоректілердің 16-ға жуық түрі, құстардың кем дегенде 69 түрі, бауырымен жорғалаушылардың 5 түрі және қосмекенділердің 2 түрі кездеседі. Бұл аудан үшін әсіресе кеміргіштер мен қоян тәрізділер тән. Кеміргіштердің ішінде әр түрлі тышқандар, зормандар, дала алақоржыны және қосаяқтар кең таралған. Кей жылдарда қоян көр болады, әсіресе қоныр қояндар. Құстардың арасында көгершіндер, қарғалар шымшықтар кең таралған, сонымен қатар сары торғай және сарғалдақтар да кездеседі.

Іргелес аумақта тіршілік ететін жануарлар жаңа жағдайларға оңай бейімделе алады, Қызыл кітапқа енген сирек кездесетін жойылып бара жатқан жануарлар жоқ. Көзделіп отырған қызмет жануарлар дүниесін объектілерін пайдалануды көздемейді. Жоспарланған іс-шаралардың биоәртүрлілікке айтарлықтай кері әсері күтілмейді.

Өсімдіктер мен жануарлар дүниесін қорғау жөніндегі іс-шаралар

-өсімдіктердің соқтығысуы мен зақымдануын, сондай-ақ флора өкілдерінің мекендейтін жерлерінің бөлшектенуін болдырмау үшін тың жерлер бойынша техниканың рұқсатсыз өтуін болдырмау, жұмыс жүргізу кестесін қатаң сақтай отырып, арнайы бөлінген дала жолдарымен жүруді қамтамасыз ету қажет. Жоспарда бекітілген әзірленіп жатқан учаскенің кеңістіктік орналасуы мен ауданын қатаң сақтау.

- объектілерді жарықтандыру үшін түнде жануарларға үркітетін әсер ететін жасыл түсті шынылармен жабылған жарық көздерін пайдалану керек; пайдаланылатын жарықтандыру аспаптары жәндіктердің жаппай қырылуын болдырмау үшін арнайы қорғаныш қалпақшалармен жабдыкталуы тиіс.

Тұтыну және өндіріс қалдықтарынан күтілетін әсерлер

Көзделіп отырған өндірістік қызмет процесінде өндіру жұмыстары кезінде өндіріс қалдықтары мен тұтыну қалдықтарының үш атауы пайда болады, оның ішінде:

Қауіпті қалдықтар:

- Майланған шүберектер – жылына 8,95 тонна. Жинақталуына қарай арнайы бөлінген контейнерлерде жинақталады, шарт бойынша мамандандырылған ұйымдармен әкетіледі.

Қауіпті емес қалдықтар:

- Қатты-тұрмыстық қалдықтар – жылына 0,52 тонна. Өндірістік бөлмелерде кәсіпорын персоналының өндірістік емес қызметі нәтижесінде, сондай-ақ бөлмелер мен аумақтарды тазалау кезінде қалыптасады
- Аршыма жыныстары – 153,144 тонна. Қалдықтардың таралуын азайту мақсатында аршылған жыныстар карьердің опырылуына одан әрі пайдалану үшін бұрын игерілген учаскелерге (ішкі үйінділерге) төгілетін болады.

Түзілген қалдықтар келісім-шарт бойынша шығарылғанға дейін кәсіпорын аумағында уақытша сақталады. Осы мақсатта кәсіпорын аумағында қалдықтардың барлық түрлерін уақытша сақтауға арналған арнайы алаңдар салынады. Қалдықтарды жинау үшін арнайы контейнерлер пайдалануға беріледі.

Өндіріс және тұтыну қалдықтарының әсерінен қорғау жөніндегі іс-шаралар:

- егер қалдықтарды жинақтау және уақытша сақтау әдістері сақталса, сондай-ақ өндіріс және тұтыну қалдықтары учаскенің аумағынан уақтылы шығарылса, қарастырылып отырған аумақтың топырақ жамылғысының бұзылуы мен ластануы болмайды.

Спасибо за внимание!
Назар аударғаныңыз үшін рахмет!

+7 777 241 16 40
llpn23@gmail.com

NES
noosphere ecology system

Қоғамдық тыңдаулар өткізілгенге дейін және оның барысында алынған ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі

	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, ұсынылатын ұйымның атауы)	Ескерту (алынған ескерту немесе сөйлем, «тыңдау тақырыбына қатысы жоқ»)
1	2	3	4
1	Мусалимова Р. С., жергілікті тұрғын: Осы оқыған баяндаманызды қарапайым сөзбен айтып бере аласыз ба?	Жанабаев Д. Ж., «JSM Company» ЖШС өкілі: Бұл жерде жасалатын жұмыстардың қоршаған ортаға зияны келмейтіні туралы, яғни мен қағаз жүзінде рұқсат етілген тоннажды алғаннан кейін карьерді жабу керек, қазып тастап кетілмейді. Машиналар жүрген жолдарға су себіледі, шаң басып отырылу керек. Бұл тыңдаулар барлығы заңды түрде болуы үшін жасалып отыр. Компания атынан ауыл территориясын қардан және кезектен тазалауға техника беріледі.	Түсірілген
2	Абишева Қымбат, жергілікті тұрғын: Биыл сіз мусор шығардыңыз ғой? Біздің үйдің мусоры шығарылмады.	Жанабаев Д. Ж., «JSM Company» ЖШС өкілі: Жақсы шығарып беремін	Тыңдауға қатысты емес
3	Аскаринов Жомарт, жергілікті тұрғын: Сіз бізге столбтар орнатып бердіңіздер, солардың көбісі бос тұр, теңселіп сыммен ұсталып тұр	Жанабаев Д. Ж., «JSM Company» ЖШС өкілі: Сіз айтқаныңыз жақсы болды, ол столбтар салған компанияда гарантияда тұр. Орнатқан компанияға айталады.	Тыңдауға қатысты емес

«ЦЕЛИНОГРАД АУДАНЫ
ҚАБАНБАЙ БАТЫР
АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ
ӘКІМІНІҢ АППАРАТЫ» ММ

Қабанбай батыр ауылы,
035 Есептік квартал, 5 құрылыс
тел: +7(71651) 91453, +7(71651)-9127
9127
e-mail: kabanbai_akimat@mail.ru

28.08.24 № 95

ГУ «АППАРАТ АКИМА
СЕЛЬСКОГО ОКРУГА
КАБАНБАЙ БАТЫРА
ЦЕЛИНОГРАДСКОГО РАЙОНА»

аул Кабанбай батыра
Учетный квартал 035 строения 5
тел: +7(71651) 91453, +7(71651)-
e-mail: kabanbai_akimat@mail.ru

СПРАВКА

Выдана ГУ Аппарат акима сельского округа Кабанбай батыра Целиноградского района в подтверждение о том что, при проведении общественных слушаний в селе Нура сельского округа Кабанбай батыра Целиноградского района 28.08.2024 г. в 15:30 часов отсутствовала устойчивая интернет связь.

Главный специалист сельского округа
Кабанбай батыра

Ч. Оспанов